

naar, da er det aabenbart, at den græske Professor, skjøndt han egentlig er Professor i den gamle græske Literatur og nærmest for at skulle meddele denne uslagtig, dog nødvendige vits ogsaa for at være dygtig deri, skulde kjende det Nygræske og skulde ogsaa meddele, hvem der ønskede det, Underviisning deri; thi dette er den eneste Maade, hvorpaa det gamle forsvundne og døde Sprog kan faae en levende Skikkelse og derfor en levende Indvirkning paa dem, som lære det. Det Samme skulde være Tilfældet, skjøndt man næppe vil see det, med Professoren i det store latinske Sprog, at han sandelig burde kjende det italienske tilligemed de nyere romanske Sprog, og forsaavidt der ikke er beskaffede Lectorer deri, hvilket for Dieblisitet er Tilfældet med det italienske, skulde han ogsaa være Lærer deri, hvorimod det er aldeles urimeligt, at man forlanger, at enhver Professor i Græsk og Latin skal være, idetmindste til en vis Grad, Mathematiker, Astronom, Physiker o. s. v., som jo er saa urimeligt, at hvis Universitetet alligevel har faaet nogle dygtige Mænd i et enkelt Fag, saa er det kun et reent Vidunder. Jeg veed heller ikke noget Sted paa den hele Jordklode, med mindre det skulde være paa den Deel, der ligger bag ved os, hvor man har gjort en saa pedantisk Forbring, thi ellers pleier man dog ikke at gøre saadanne Indretninger galere, end de have dem ved Universiteterne i Tydskland, men her have vi langt overgaaet vore Skolemestere som ret flinke Disciple. Tydskerne med al deres lærde Underlighed, og tildeels ogsaa Mandløshed i Videnskaberne, have dog haft saa megen Forstand, at de vidste, at naar Folk skulde lægge sig efter alle mulige Ting, blev det sædvanligt kun Klatteri. Naar man vil have Universitetetslærere i en nogenlunde ung Alder, imedens Kræfterne endnu ere friske og Modet ligesaa, saa maa man ikke gøre det til Byrde og Bidskaar for dem, at de skulle have anvendt de 4/5 af deres Tid til at lægge sig efter allehaande andre Ting, som slet intet nærmere Hensyn have paa deres Fag eller Dygtigheden dertil.

Bale: Jeg skal gjerne indrømme, at det vistnok er aldeles rigtigt, at Professorernes Gager ved Tiltrædelsen blive satte noget høiere.

Jeg troer, at naar man betragter Landets videnskabelige Kræfter i det Hele; saa er der et Misforhold mellem den Videnskabelighed, der er spredt omkring i Landet, og den Videnskabelighed, der er samlet ved Kjøbenhavns Universitet, saa forsaavidt skal jeg være meget enig i, at der gives de tiltrædende Professorer en større Lønning. Der er vist mangen En, der langt mere er faldet til at virke som Lærd, der holdes tilbage fra Universitetet af disse pecuniære Grunde, end der ellers burde være; men paa samme Tid, som man ønsker at forhøje Professorernes Gage, er der vistnok med Hensyn til deres Lønning — hvad der allerede er berørt af en tidligere Taler, at de i en vis Henseende maae henregnes til de sporetulerede Embedsmænd, — enkelte Punkter, der ved samme Leilighed bør afgøres, navnlig den Distinction, der gjøres ved Universitetet mellem private og offentlige Forelæsninger. Der er allerede flere Professorer, der søle sig trykke ved denne Inddeling, og flere, der mene, at det ikke er den Maade, hvorpaa Professorerne bør søge deres Løn. En saadan Forskjel troer jeg rigtignok bør ophøre. Naar man nu veed, at det er nødvendigt, at den, der skal have Examen, skal have hørt et vist Antal Forelæsninger, saa nødes han ofte til at høre de Forelæsninger, der skulle betales. Det er imidlertid ikke nok dermed, at Professorerne søge deres Løn paa denne Maade, men der er endnu en ganske anden Maade, hvorpaa Professorerne ved Kjøbenhavns Universitet søge at gjøre sig betalte, og det er navnlig ved at udgive Lærebøger, efterat de først have holdt Forelæsninger, der ofte ere ligesom tørre Dictaster, som man, hvilket er blevet bemærket, kan sende Hvilken som helst hen at skrive, der blot har Dre at høre med. Efterat de have faaet Betaling for at holde saadanne Forelæsninger, som de dictere efter et Papir, udgive de disse Forelæsninger i Trykken, og naar man vil gaae det nøle efter, saa vil man see, at disse Lærebøger maaskee ere nogle af de dyreste Bøger, der blive trykkede. Disse Bøger tvinge de paa en Maade de Studerende til at kjøbe, fordi de lægge dem til Grund for deres Forelæsninger. Jeg skal med Hensyn til Betalingen for saadanne Bøger be-